

Figyelem: az oldal eredeti nyelvű változata [de](#) nemrég módosult. Az Ön által kiválasztott nyelvi változatot most készítik fordítóink.

német

Swipe to change

Fizetésképtelenség/csőd

Ausztria

1 Ki ellen indítható fizetésképtelenségi eljárás?

Az osztrák fizetésképtelenségi jog nem korlátozódik a vállalkozókra. A fizetésképtelenség lehetőségét ugyanis a magánjog a jogképesség részeként határozza meg: bárki lehet fizetésképtelen, akit jogok illehetnek és kötelezettségek terhelhetnek. Másfelől nincs köze a cselekvőképességhez. Ez azt jelenti, hogy fizetésképtelen adós lehet bármely természetes személy (akár gyermek is) és (magánjogi és közjogi) jogi személy, a vállalkozási törvénykönyv (*Unternehmensgesetzbuch*) értelmében vett személyegyesítő társaság (közkereseti társaság [*offene Gesellschaft*], betéti társaság [*Kommanditgesellschaft*]) és elhunyt személyek hagyatéka is. Másfelől nem lehetnek fizetésképtelenek a csendestársaságok (*stille Gesellschaften*) és a polgári jogi társaságok (*Gesellschaften bürgerlichen Rechts*).

Jogi személy vagy személyegyesítő társaság megszűnését követően a fizetésképtelenségi eljárást mindaddig meg lehet indítani, amíg a vagyont fel nem osztották (a fizetésképtelenségi törvény [*Insolvenzordnung* – IO] 68. §-a).

A reorganizációs eljárást (*Sanierungsverfahren*) ide nem értve, csődeljárás (*Konkursverfahren*) kezdeményezhető a hitelintézetek, befektetési vállalkozások, befektetési szolgáltatók és biztosítók vagyonával szemben (a banktörvény [*Bankwesengesetz* – BWG] 82. §-ának (1) bekezdése, a 2018. évi értékpapír-felügyeleti törvény [*Wertpapieraufsichtsgesetz* – WAG 2018] 79. §-a és a 2016. évi biztosításfelügyeleti törvény [*Versicherungsaufsichtsgesetz* – VAG 2016] 309. §-ának (3) bekezdése).

2 Mik a fizetésképtelenségi eljárás megindításának feltételei?

A fizetésképtelenségről szóló törvényt módosító 2010. évi törvény (*Insolvenzrechtsänderungsgesetz* 2010) óta az osztrák jogban **egyetlen rendes fizetésképtelenségi eljárástípus** létezik. Tényleges irányítól függően ugyanakkor különböző elnevezésekkel illetik az eljárást:

A fizetésképtelenségi eljárás megjelölése **csődeljárás** (*Konkursverfahren*), ha az eljárás megindításakor nem áll rendelkezésre szerkezetátalakítási terv. A csődeljárás keretében alapvetően sor kerülhet felszámolásra és szerkezetátalakításra is.

A fizetésképtelenségi eljárás elnevezése **reorganizációs eljárás**, ha az eljárás megindításakor már rendelkezésre áll szerkezetátalakítási terv. Az eljárás az adós átszervezésére irányul. Az eljárás üzleti tevékenységet végző természetes személyek, jogi személyek, személyegyesítő társaságok és elhunyt személyek hagyatéka esetén vehető igénybe (az IO 166. §-a).

Reorganizációs eljárásra sor kerülhet **a vagyon feletti rendelkezési jogát megőrző adós részvételével vagy anélkül is** (*Eigenverwaltung*). Az adós akkor őrzi meg a vagyon feletti rendelkezési jogát (a reorganizációs gondnok (*Sanierungsverwalter*) felügyelete mellett), ha a szerkezetátalakítási tervben legalább 30 %-os részesedést kínál a fizetésképtelenségi hitelezők részére és további dokumentumok is rendelkezésre állnak. Például olyan pénzügyi tervre van szükség, amely igazolja, hogy a finanszírozás 90 napig biztosított.

Az üzleti tevékenységet nem folytató természetes személyek rendelkezésére áll **adósságrendezési eljárás** (*Schuldenregulierungsverfahren*) a fizetésképtelenségi eljárás másik változata.

A fizetésképtelenségi eljárás megindítására vonatkozó **kérelmet** maga az adós vagy bármely hitelező előterjeszheti. Reorganizációs eljárás esetén a kérelmet minden esetben az adósnak kell előterjesztenie és rendelkeznie kell szerkezetátalakítási tervvel.

Főszabály szerint a fizetésképtelenségi eljárás megindításának előfeltétele, hogy az adós **fizetésképtelen** legyen (az IO 66. §-a). A fizetésképtelenségi eljárás **azonnali fizetésképtelenség** esetén reorganizációs eljárás formájában is meg lehet indítani (az IO 167. §-ának (2) bekezdése). Korlátlan felelősségű természetes személy taggal nem rendelkező személyegyesítő társaságok, jogi személyek vagyona és elhunyt személyek hagyatéka vonatkozásában **túlzott eladósodottság** esetén is indítható fizetésképtelenségi eljárás (az IO 67. §-a).

A fizetésképtelenségi eljárás megindításának további feltétele, hogy rendelkezésre álljon **a költségeket fedező vagyon**. Legalább a fizetésképtelenségi eljárás kezdeti költségeit fedeznie kell (kivéve: bizonyos esetekben az adósságrendezési eljárás).

A fizetésképtelenségi eljárás megindítását az interneten hirdetmény formájában teszik közzé (www.edikte.gv.at). A fizetésképtelenségi eljárás megindítása a hirdetmény közzétételét követő naptól vált ki joghatást. A fizetésképtelenségi eljárás megindítását közhiteles nyilvántartások is rögzítik (ingatlan-nyilvántartás [*Grundbuch*], cégnyilvántartás [*Firmenbuch*] stb.).

Ha a fizetésképtelenségi eljárás nem indítható meg azonnal, a fizetésképtelenségi ügyben eljáró bíróságnak (*Insolvenzgericht*) **ideiglenes intézkedéseket** kell elrendelnie a vagyon biztosítása, különösen a megtámadható jogcselekmények elkerülése érdekében, valamint gondoskodnia kell az üzletmenet folytatásáról feltéve, hogy az eljárás megindítására irányuló kérelem nem nyilvánvalóan megalapozatlan (az IO 73. §-a). A bíróság az adós számára megtilthat bizonyos jogcselekményeket (például a vagyontárgy értékesítését vagy megterhelését), vagy a bíróság jóváhagyásától teheti függővé azokat. Ideiglenes vagyonfelügyelő is kijelölhető.

3 Mely a vagyontárgyak képezik a fizetésképtelenségi eljárás alá vont vagyon részét? Miként kezelik az adós által a fizetésképtelenségi eljárás megindítását követően szerzett vagy rá háramló vagyontárgyakat?

A fizetésképtelenségi eljárás megindításával az adós elveszti a végrehajtás tárgyát képező teljes, az eljárás megindításának időpontjában az adóst megillető vagy a fizetésképtelenségi eljárás során az adós által megszerzett vagyon feletti szabad rendelkezés jogát (az IO 2. §-ának (2) bekezdése). Az érintett vagyontárgyak a fizetésképtelenségi eljárás alá vont vagyon (*Insolvenzmasse*) részét képezik.

Ennek megfelelően a fizetésképtelenségi eljárás alá vont vagyon az adós összes ingó és ingatlan vagyonát tartalmazza, például ingatlanon fennálló tulajdoni hányadokat, közös tulajdoni részesedést, követeléseket, bérleti jogokat, örökséget stb. A fizetésképtelenségi eljárás alá vont vagyon nem foglalja magában az adós tartási követeléseit, azt, amit saját erejéből megszerzett, valamint a munkabér le nem foglalható részét (minimális létfenntartás). Hasonlóképpen, a vagyon nem tartalmazza a le nem foglalható ingóságokat (például személyes használati tárgyak), és a szigorúan személyhez fűződő jogokat (például iparjogvédelmi jogok).

Amennyiben az adós a fizetésképtelenségi eljárás alá vont vagyonba tartozó házban (vagy saját használatú lakásban) lakik, ő és családja nem lakoltatható ki a lakhatását biztosító ingatlanból (az IO 5. §-ának (3) bekezdése). Ez azonban nem akadályozza meg a ház (saját használatú lakás) értékesítését a

fizetéseketelenségi eljárás során. A fizetéseketelenségi ügyben eljáró bíróság az adós szabad rendelkezése körében hagyja az adós és családja létfenntartásához elengedhetetlen lakóingatlan bérlői jogait (vagy más használati jogokat) is (az IO 5. §-ának (4) bekezdése). E jogok adós szabad rendelkezése körében hagyása lehetőséget ad e jogok fizetéseketelenségi eljárás alá vont vagyontól való elkülönítésére.

A hitelezői választmány (*Gläubigerausschuss*) a fizetéseketelenségi ügyben eljáró bíróság jóváhagyásával úgy is határozhat, hogy a fizetéseketelenségi eljárás alá vont vagyonból elkülöníti a csekély értékű vagyontárgyakat, valamint azokat a követeléseket, amelyek megfelelő kielégítése valószínűleg nem jár sikerrel (az IO 119. §-ának (5) bekezdése). Az elkülönítéssel elkerülhető a fizetéseketelenségi eljárás alá vont vagyonba tartozó, azonban e vagyon szempontjából hasznot nem biztosító egyes vagyontárgyak értékesítésének költsége.

4 Milyen jogok illetik meg az adóst, illetve a fizetéseketelenségi szakértőt?

Csőd eljárás

Az adós

csőd eljárást kezdeményezhet és fellebbezést terjeszthet elő a csőd eljárás megindításával szemben;

a csőd eljárás megindításakor elveszti a fizetéseketelenségi eljárás alá vont vagyonba tartozó eszközök feletti rendelkezési jogát;

részt vehet a hitelezők gyűlésén (*Gläubigerversammlung*) és a hitelezői választmány ülésein;

szerkezetátalakítási terv elfogadására irányuló kérelmet terjeszthet elő.

A csőd gondnok (*Masseverwalter*)

felel a fizetéseketelenségi eljárás gyakorlati lebonyolításáért;

felülvizsgálja az adós pénzügyi helyzetét;

folytatja a vállalkozási tevékenységet, ha az az eljárás megindításakor még nem szüntették be és a vállalkozási tevékenység folytatása nem okoz hátrányt a hitelezők számára;

megvizsgálja a bejelentett követeléseket;

megvizsgálja, hogy a szerkezetátalakítási terv a hitelezők érdekét szolgálja-e és valószínűsíthetően végrehajtható-e;

vagyontárgyakat megszerez és azokat átruházza;

kezeli és képviseli a fizetéseketelenségi eljárás alá vont vagyont;

gyakorolja a fizetéseketelenségi eljárás alá vont vagyon vonatkozásában a megtámadás jogát;

felosztja a fizetéseketelenségi eljárás alá vont vagyon hasznait.

Amennyiben a csőd eljárás vállalkozási tevékenységet nem folytató természetes személyt érint (adósságrendezési eljárás), a csőd gondnok kijelölése

kivételes. Amennyiben a fizetéseketelenségi ügyben eljáró bíróság nem jelöl ki csőd gondnokot, a fizetéseketelenségi törvényben a csőd gondnok

feladatkörébe tartozó ügyeket magának a bíróságnak kell kezelnie.

Adósságátalakítási eljárás a vagyon feletti rendelkezési jogát elvesztő adós esetén

Az adós

kezdeményezi a reorganizációs eljárás megindítását és szerkezetátalakítási terv elfogadását;

a fizetéseketelenségi eljárás megindításakor elveszti a fizetéseketelenségi eljárás alá vont vagyonba tartozó eszközök feletti rendelkezési jogát;

részt vehet a hitelezők gyűlésén és a hitelezői választmány ülésein.

A csőd gondnok

felel a fizetéseketelenségi eljárás gyakorlati lebonyolításáért;

felülvizsgálja az adós pénzügyi helyzetét;

folytatja a vállalkozási tevékenységet, ha az az eljárás megindításakor még nem szüntették be és a vállalkozási tevékenység folytatása nem okoz hátrányt a hitelezők számára;

megvizsgálja a bejelentett követeléseket;

megvizsgálja, hogy a szerkezetátalakítási terv a hitelezők érdekét szolgálja-e és valószínűsíthetően végrehajtható-e;

kezeli és képviseli a fizetéseketelenségi eljárás alá vont vagyont;

gyakorolja a fizetéseketelenségi eljárás alá vont vagyon vonatkozásában a megtámadás jogát.

Adósságátalakítási eljárás a vagyon feletti rendelkezési jogát megtartó adós esetén

Az adós

kezdeményezi az adós vagyon feletti rendelkezési jogát megőrző reorganizációs eljárás megindítását, valamint a szerkezetátalakítási terv elfogadását, és a kérelemmel együtt előterjeszti a vagyon feletti rendelkezési jogát megőrző adós vonatkozásában szükséges dokumentumokat is;

(korlátozottan) megőrzi rendelkezési jogát és főszabály szerint továbbra is maga kezeli az eszközeit;

A reorganizációs gondnok és a fizetéseketelenségi ügyben eljáró bíróság felügyelete alatt áll.

A reorganizációs gondnok

felügyeli az adóst és az adós gazdálkodását;

a rendes üzletmenet körén kívül eső jogcselekményekre engedélyt ad vagy azok engedélyezését megtagadja;

ellátja az adós képviselőségét minden olyan ügyben, amelyben az adósnak nincsen rendelkezési joga;

meggyőződik az adós pénzügyi helyzetéről;

megvizsgálja, hogy végrehajtható-e a szerkezetátalakítási terv, és fennáll-e a rendelkezési jog megvonását indokoló körülmény;

megvizsgálja a bejelentett követeléseket;

gyakorolja a fizetéseketelenségi eljárás alá vont vagyon vonatkozásában a megtámadás jogát.

A **fizetéseketelenségi ügyben eljáró bíróság** feladata, hogy felügyelje a felszámoló (*Insolvenzverwalter*) tevékenységét. A felszámoló részére írásbeli vagy szóbeli utasításokat adhat, jelentést és indoklást kérhet, betekinthez a könyvelésbe és más dokumentumokba, valamint lefolytathatja a szükséges vizsgálatokat. A bíróság azt is elrendelheti, hogy a felszámoló az egyes ügyekben a hitelezői választmánytól kérjen útbaigazítást. A felszámoló bizonyos ügyletekről azok megkötését megelőzően köteles értesíteni a bíróságot (az IO 116. §-a); más ügyletek a hitelezői választmány és a fizetéseketelenségi ügyben eljáró bíróság jóváhagyását igénylik (az IO 117. §-a).

A felszámoló kijelölése és díjazása

A felszámolót a fizetéseketelenségi ügyben eljáró bíróság hivatalból jelöli ki a fizetéseketelenségi eljárás megindításakor. A felszámolónak tiszteletre méltónak, megbízhatónak és az üzletben jártasnak kell lennie, valamint ismernie kell a fizetéseketelenség rendszerét (az IO 80. §-ának (2) bekezdése). A vállalkozásokat érintő fizetéseketelenségi eljárásokban a kereskedelmi jog és az üzletvitel kellő ismerete szükséges (az IO 80. §-ának (3) bekezdése). A felszámolás lefolytatásában érdekelt személyek nyilvántartásba vetethetik magukat a felszámolók névjegyzékében. A névjegyzék az interneten a www.iv.justiz.gv.at oldalon érhető el és azt a fizetéseketelenségi ügyben eljáró bíróságok igénybe veszik a megfelelő felszámoló kiválasztásának elősegítése céljából.

A felszámoló nem lehet az adós közeli hozzátartozója (az IO 32. §-a) vagy versenytársa és függetlennek kell lennie az adóstól, valamint a hitelezőktől is (az IO 80b. §-ának (1) bekezdése).

Felszámolóként jogi személy is kijelölhető. A felszámolóként kijelölt jogi személynek tájékoztatnia kell a bíróságot a felszámolás keretében őt képviselő természetes személy nevééről (az IO 80. §-ának (5) bekezdése).

A felszámoló jogosult a készpénzes kiadásainak megtérítésére és munkájának díjazására, valamint hozzáadottérték-adóra (az IO 82. §-ának első mondata). A felszámoló díjazásának mértékét törvény szabályozza (az IO 82. §-a), és az a felszámoló által a vagyon értékesítése révén megszerzett bruttó bevételtől függ. Ez azonban csak azokra a bevételekre vonatzik, amelyek beszedése a felszámoló feladatát képezte. A felszámoló minimum díjazása 3 000 euró. Szerkezetátalakítási vagy törlesztési terv elfogadásakor (az IO 82a. §-a), valamint alvagyon értékesítése (az IO 82d. §-a) esetén kiegészítő díjazás jár. A vállalkozás tevékenységének folytatásáért szintén külön díjazás jár (az IO 82. §-ának (3) bekezdése).

5 Milyen feltételek alapján lehet beszámíttásokat igényelni?

Az adós követelésével szemben főszabály szerint a fizetésképtelenségi eljárásban is fennmarad a **beszámítás** lehetősége.

Előfeltétele ugyanakkor az, hogy a **követeléseknek az eljárás megindításának időpontjában beszámíthatóknak kell lenniük**. Nincs lehetőség beszámításra, ha a fizetésképtelenségi hitelező csak a fizetésképtelenségi eljárás megindítását követően vált a fizetésképtelenségi eljárás alá vont vagyon adósává, vagy ha csupán a fizetésképtelenségi eljárás megindítását követően szerezte az adóssal szemben fennálló követelését (az IO 20. §-a (1) bekezdésének első mondata). **Kizárt** továbbá a beszámítás, ha a harmadik személy a **fizetésképtelenségi eljárás megkezdését megelőző hat hónapon** belül szerezte meg az adóssal szembeni ellenkövetelést, és a megszerzés időpontjában **tudott vagy tudnia kellett a fizetésképtelen helyzet fennállásáról** (az IO 20. §-ának (1) és (2) bekezdése). Ilyen esetekben a csekély mértékű gondatlanság is káros lehet a harmadik fél részére.

A fizetésképtelenségi eljárásban **feltételes követeléssel** kapcsolatban is lehetőség van beszámításra, tekintet nélkül arra, hogy a fizetésképtelenségi hitelező vagy az adós követelése feltételes. Ha a fizetésképtelenségi hitelező követelése feltételes, a fizetésképtelenségi ügyben eljáró bíróság biztosíték adásához kötheti a beszámítást (az IO 19. §-ának (2) bekezdése). A fizetésképtelenségi eljárásban az sem zárja ki a beszámítást, ha a fizetésképtelenségi hitelező követelése **nem pénzkövetelés** (az IO 19. §-ának (2) bekezdése). Ez nem okoz nehézséget, mivel a fizetésképtelenségi eljárás megindítása esetén pénzköveteléssé alakítják át az ilyen követeléseket (az IO 14. §-ának (1) bekezdése).

A beszámítható követeléssel rendelkező fizetésképtelenségi hitelezőknek **nem kell bejelenteniük követeléseiket a fizetésképtelenségi eljárásban**, amennyiben az ellenkövetelés fedezi azokat (az IO 19. §-ának (1) bekezdése). A legfelsőbb bíróság (Oberster Gerichtshof – OGH) ugyanakkor megállapította, hogy amennyiben a fizetésképtelenségi hitelező magától nem él a fizetésképtelenségi eljárásban az IO 19. §-ának (1) bekezdése szerint biztosított beszámítás törvényi lehetőségével, úgy a szerkezetátalakítási terv végleges elfogadását és a fizetésképtelenségi eljárás lezárását követően szabályosan kizárólag a szerkezetátalakítási tervben szereplő részesedési aránynak megfelelően számíthatja be követelését (RIS-Justiz RS0051601 [T4]).

6 Milyen hatást gyakorol a fizetésképtelenségi eljárás azokra a hatályos szerződésekre, amelyekben az adós szerződő fél?

Kétoldalú szerződések

Amennyiben valamely kétoldalú szerződést az adós és a másik fél még nem vagy nem teljes körűen teljesített a fizetésképtelenségi eljárás megindításának időpontjában, a felszámoló az adós nevében (teljes egészében) teljesítheti a szerződést és követelheti a másik fél teljesítését, vagy elállhat a szerződéstől (az IO 21. §-ának (1) bekezdése). A vagyon feletti rendelkezési jogát megőrző adós részvételével lefolytatott reorganizációs eljárásban az adósnak az IO 21. §-a szerinti nyilatkozatot kell tennie. Amennyiben az adós el kíván állni a szerződéstől, ehhez a reorganizációs gondnok jóváhagyására van szükség (az IO 171. §-ának (1) bekezdése). Amennyiben a szerződés előzetes teljesítésre kötelezi a másik felet, biztosíték adásáig megtagadhatja a teljesítést, kivéve ha a szerződés megkötésekor tudott az adós hátrányos pénzügyi helyzetéről (az IO 21. §-ának (3) bekezdése).

Bérletek

Bérlővel kapcsolatos fizetésképtelenségi eljárás esetén a felszámoló a törvényben meghatározott vagy a felek által elfogadott rövidebb felmondási idővel megszüntetheti a bérleti szerződést (az IO 23. §-a).

Munkaszerződések

Amennyiben az adós munkáltató és a munkaviszony már létrejött, főszabály szerint a munkaviszonyt a munkavállaló szüntetheti meg rendkívüli felmondással, vagy a törvényben rögzített felmondási időtartam, a kollektív szerződésben elfogadott felmondási idő vagy a felek által elfogadott megfelelő rövidebb felmondási idő betartásával a felszámoló is megszüntetheti a megszüntetéssel kapcsolatos törvényi korlátozások figyelembe vételével, a vállalkozás vagy a vállalkozás valamely részlegének megszüntetését elrendelő, jóváhagyó vagy megállapító határozat közzétételétől számított egy hónapon belül. A vagyon feletti rendelkezési jogát megőrző adós részvételével zajló fizetésképtelenségi eljárásra különös rendelkezések vonatkoznak.

A szerződések megszüntetésének tilalma

Amennyiben valamely szerződés megszüntetése veszélyeztetné az adós vállalkozásának folytatását, a másik fél kizárólag nyomós okból szüntetheti meg az adóssal kötött szerződést a fizetésképtelenségi eljárás megindításától számított hat hónapon belül. Az adós gazdasági helyzetének romlása és a fizetésképtelenségi eljárás megindítása előtt esedékessé vált követelések adós általi teljesítésének elmaradása nem minősül nyomós oknak (az IO 25a. §-ának (1) bekezdése). A korlátozások nem érvényesülnek, ha a szerződés megszüntetése alapvető fontosságú a szerződő fél súlyos személyes vagy gazdasági nehézségének elkerüléséhez, a hitel folyósítására való jogosultság, valamint munkaszerződések esetén (az IO 25a. §-ának (2) bekezdése).

Érvénytelen megállapodások

Az IO 25b. §-ának (2) bekezdése szerint fizetésképtelenségi eljárás megindítása esetén tilos a szerződés visszaható hatályú vagy jövőre nézve történő megszüntetését kiváltó szerződéses rendelkezés. Ez főszabály szerint valamennyi szerződésre vonatkozik (néhány kivétel vonatkozik a banktörvényben a tőzsdéről szóló törvényben [Börsegesetz] meghatározott szerződésekre).

7 Milyen hatást gyakorol a fizetésképtelenségi eljárás az egyes hitelezők által indított eljárásokra (a folyamatban lévő peres eljárások kivételével)?

A fizetésképtelenségi eljárás megindításától kezdve a fizetésképtelenségi hitelezők bírósági eljárásban többé már nem érvényesíthetik követeléseiket az adóssal szemben sem önállóan, sem a fizetésképtelenségi eljárás keretein kívül (**eljárási tilalom**, az IO 6. §-ának (1) bekezdése). A fizetésképtelenséggel érintett követelések tárgyában fizetési meghagyás sem bocsátható ki. Az adós kizárólag a vagyon feletti rendelkezési jogát megőrző adós részvételével zajló reorganizációs eljárásban jogosult továbbra is perbe bocsátkozni és részt venni a rendelkezési jogot érintő más eljárásokban (az IO 173. §-a). Amennyiben az IO 6. §-ának (1) bekezdésébe ütköző módon a fizetésképtelenségi eljárás megindítását követően az adós eljárást indít vagy vele szemben más személy terjeszt elő keresetet, az ilyen keresetet el kell utasítani.

Ezenfelül a fizetésképtelenségi eljárás megindítását követően a fizetésképtelenségi eljárásban érintett követelés teljesítésének kikényszerítése érdekében zálogjog vagy kielégítési jog nem szerezhető (**végrehajtási tilalom**, az IO 10. §-ának (1) bekezdése). Az elkülönítés és már a fizetésképtelenségi eljárás megindítása előtt külön egyezség vállalására vonatkozó jogosultság nem tartozik az általános végrehajtási tilalom körébe; a végrehajtás ezért folytatható a fizetésképtelenségi eljárásban is.

Az eljárási tilalmat és a végrehajtási tilalmat a **bíróságnak hivatalból** figyelembe kell venni, és ki kell terjeszteni valamennyi fizetésképtelenségi hitelezőre.

8 Milyen hatást gyakorol a fizetésképtelenségi eljárás a fizetésképtelenségi eljárás megindításának pillanatában folyamatban lévő peres eljárások lefolytatására?

A fizetésképtelenségi eljárással érintett vagyon vonatkozásában folyamatban levő pereket a törvény erejénél fogva **fel kell függeszteni** a fizetésképtelenségi eljárások megindításának időpontjában (az IO 7. §-ának (1) bekezdése). Az eljárást a bíróság hivatalból függeszti fel.

A fizetésképtelenségi eljárásban érintett követelésekre vonatkozó eljárások semmi esetre sem folytathatók a követelések ellenőrzése céljából tartott tárgyalást megelőzően (az IO 7. §-ának (3) bekezdése). Amennyiben a felszámoló vagy az egyik erre jogosult hitelező a követelések ellenőrzése céljából tartott tárgyaláson **vitatja** a jogosultságot, a felfüggesztett eljárás **a követelések ellenőrzésére irányuló eljárásként folytatható** (az IO 113. §-a).

A fizetésképtelenségi eljárásban bejelentési kötelezettség körébe nem tartozó jogosultságokra vonatkozó eljárásokat **azonnal** folytatni lehet.

A fizetésképtelenségi eljárás megindítása előtt indult **végrehajtási eljárásokat** főszabály szerint nem függesztik fel. A fizetésképtelenségi eljárás megindítása előtti 60 napos időszakban a kiegyenlítés kikényszerítése céljából megszerzett zálogjogok és kielégítéshez való jogok törvény erejénél fogva megszűnnek, kivéve ha közjogi követelések javára jöttek létre (az IO 12. §-ának (1) bekezdése). E jogok megszűnése esetén az értékesítésre irányuló **végrehajtási eljárást** a fizetésképtelenségi ügyben eljáró bíróság vagy a felszámoló kérésére **fel kell függeszteni** (az IO 12. §-ának (2) bekezdése).

9 Mik a hitelezők fizetésképtelenségi eljárásban való részvételének fő jellemzői?

Az első hitelezői gyűlés

A hitelezők gyűlése a fizetésképtelenségi hitelezők általános szerve, amelynek célja, hogy lehetővé tegye a fizetésképtelenségi hitelezők eljárásban való részvételét. A fizetésképtelenségi ügyben eljáró bíróság feladata a hitelezők gyűlésének összehívása és levezetése (az IO 91. §-ának (1) bekezdése). A hitelezők gyűlését első alkalommal a fizetésképtelenségi eljárás megindításakor, törvényi előírás alapján hívják össze. A további gyűléseket a fizetésképtelenségi ügyben eljáró bíróság saját belátása szerint hívja össze. A hitelezők gyűlésének összehívására különösen akkor kerül sor, ha azt a felszámoló, a hitelezői választmány vagy a fizetésképtelenségi eljárásban érintett követelések körülbelül egynegyedét képviselő követelésekkel rendelkező, legalább két hitelező kéri a napirendi pontok megjelölése mellett.

A hitelezők gyűlése bizonyos petíciós jogokkal rendelkezik (például hitelezői választmány kijelölésére vagy a felszámoló leváltására). A hitelezők gyűlésének feladata a szerkezetátalakítási terv elfogadásáról történő szavazás is.

A hitelezők gyűlésének határozataihoz és kérelmeihez főszabály szerint a szavazatok abszolút többsége szükséges, amelyet a követelések összege alapján kell megállapítani (az IO 92. §-ának (1) bekezdése).

Hitelezői választmány

A fizetésképtelenségi eljárásban nem szükségszerűen, hanem csak akkor kerül sor hitelezői választmány kijelölésére, ha ez a vállalkozás jellegére vagy rendkívüli méretére tekintettel ajánlatosnak tűnik. Mindig létre kell hozni hitelezői választmányt, ha folyamatban van a vállalkozás vagy egy részének értékesítése vagy bérbeadása (az IO 117. §-a (1) bekezdésének 1. pontja). A hitelezői választmány felügyeli és segíti a felszámoló tevékenységét (az IO 89. §-ának (1) bekezdése). A felszámolónak a lényeges megállapodásokat érintően egyeztetnie kell a hitelezői választmánnyal (az IO 114. §-ának (1) bekezdése). Egyes jelentős ügyletek (például az üzlet értékesítése) érvényességének előfeltétele a hitelezői választmány hozzájárulása.

A hitelezői választmány legkevesebb három és legfeljebb hét tagból áll. A választmány tagjait a bíróság hivatalból vagy kérelemre jelöli ki. A választmány tagjának a hitelezőkön kívül más természetes vagy jogi személy is kijelölhető.

Hitelezővédelmi egyesületek

A gyakorlatban a fizetésképtelenségi hitelezők érdekeit sok esetben **hitelezővédelmi egyesületek** képviselik (*Gläubigerschutzverbände*). Ezek az egyesületek bejelentik a követeléseket, részt vesznek gyűléseken, és az általuk képviselt fizetésképtelenségi hitelezők szavazati jogait gyakorolják a szerkezetátalakítási terv elfogadása esetén. A hitelezővédelmi egyesületek nyomon követik a felszámoló által teljesített kifizetéseket is.

10 Mi módon használhatja vagy értékesítheti a fizetésképtelenségi szakértő a fizetésképtelenségi eljárás alá vont vagyon részét képező vagyontárgyakat?

A csődgondnok főszabály szerint bíróságon kívül, különösen a **nyílt piacon értékesíti** a fizetésképtelenségi eljárás alá vont vagyonhoz tartozó vagyontárgyakat. A végrehajtási törvény (*Exekutionsordnung*) szerinti **bírósági árverésre** csak kivételes esetekben kerül sor, ha azt a fizetésképtelenségi ügyben eljáró bíróság a csődgondnok kérelmét követően elrendeli.

A fizetésképtelenségi ügyben eljáró bíróság jóváhagyásával a hitelezői választmány úgy dönthet, hogy az adós szabad rendelkezésére bocsátja a csekély értékű vagyontárgyakat, és elengedi azokat a követeléseket, amelyek végrehajtása valószínűsíthetően nem lesz kellően sikeres.

11 Mely követelések terjeszthetők elő az adósnak a fizetésképtelenségi eljárás alá vont vagyonával szemben és miként kezelendők a fizetésképtelenségi eljárás megindítását követően keletkező követelések?

Fizetésképtelenségi eljárásban érintett követelések

A fizetésképtelenségi eljárásban érintett követelések (*Insolvenzforderungen*) olyan hitelezők követelései, akik a fizetésképtelenségi eljárás megindításakor az adóssal szemben pénzköveteléssel rendelkeztek (az IO 51. §-a). Ugyanakkor a fizetésképtelenségi eljárás megindítása óta a fizetésképtelenségi eljárásban érintett követelések esedékessé vált kamata, a fizetésképtelenségi eljárásban történő részvétel költségei, a bármilyen büncselekmény elkövetése miatt kiszabott bírságok, valamint az ajándékozással kapcsolatos követelések, és elhunyt személy hagyatékát érintő fizetésképtelenségi eljárás esetén a hagyatéki követelések nem minősülnek fizetésképtelenségi eljárásban érintett követeléseknek (az IO 58. §-a).

Főszabály szerint az egyenlő bánásmód alapelve vonatkozik a fizetésképtelenségi eljárásban érintett követelésekre. Sem a hatóságok, sem a munkavállalók nem élveznek elsőbbséget a fizetésképtelenségi eljárásokban.

A tag saját tőke helyébe lépő tagi kölcsön visszafizetésével kapcsolatos követelései azonban alárendelt követelések.

Amennyiben valamely hitelező kielégítést követel a fizetésképtelenségi eljárás alá vont vagyonból, a fizetésképtelenségi eljárásban akkor is be kell jelentenie követelését, ha a bírósági eljárás már folyamatban van vagy ebben a tekintetben a bíróság már meg is hozta az ítéletet.

A csődvagyonnal szemben felmerült adósságokra vonatkozó követelések

A csődvagyonnal szemben felmerült adósságokra vonatkozó követelések (*Massenforderungen*) a csak a fizetésképtelenségi eljárás megindítását követően felmerülő olyan követelések, amelyeket a törvény kifejezetten felsorol. A vagyonnal szemben felmerült adósságokra vonatkozó követeléseket a fizetésképtelenségi eljárás alá vont vagyonból elsőbbségi alapon, vagyis a fizetésképtelenségi hitelezők követeléseit megelőzően kell kielégíteni (az IO 47. §-ának (1) bekezdése). A legfontosabb ilyen követelések a következők (az IO 46. §-ának (1) bekezdése):

a fizetésképtelenségi eljárás költségei;

a fizetésképtelenségi eljárás alá vont vagyon megőrzésével, kezelésével és hasznosításával kapcsolatos kiadások;

a fizetésképtelenségi eljárás alá vont vagyonhoz kapcsolódó összes közteher, amennyiben a közteher a fizetésképtelenségi eljárás megindítását követően felmerülő körülmények eredménye;

a fizetésképtelenségi eljárás megindítását követő időszakokra vonatkozó rendszeres jövedelmekre irányuló munkavállalói követelések;

a felszámoló által megkötött kétoldalú szerződések teljesítéséből eredő követelések;

a felszámoló jogcselekményeiből eredő követelések;

a fizetésképtelenségi eljárás alá vont vagyon javára történő jogalap nélküli gazdagodásból eredő követelések;

a munkaviszony megszüntetéséből eredő követelések, ha a munkaviszony a fizetésképtelenségi eljárás során jött létre.

A fizetésektelenségi eljárásban nem kell bejelenteni a csődvagyonnal szemben felmerült adósságokra vonatkozó követeléseket. Amennyiben a felszámoló azok esedékessé válásakor megtagadja az ilyen követelések kielégítését, az érintett hitelező bíróság előtt érvényesítheti követelését.

12 Mik a követelések előterjesztésének, igazolásának és elfogadásának szabályai?

A fizetésektelenségi eljárásban érintett követeléseket a fizetésektelenségi ügyben eljáró bíróságnak írásban kell bejelenteni. A bejelentést a nemzeti pénznemben (euróban) kell megtenni; az esetleges átváltásra a fizetésektelenségi eljárás megindításának napján kerül sor. A követelés bejelentésekor meg kell jelölni annak összegét és a követelés alapját képező tényállást, valamint az állítólagos követelés létezésének igazolására rendelkezésre álló bizonyítékokat. A hitelezőnek arról is nyilatkoznia kell, hogy a követeléshez kapcsolódik-e tulajdonjog-fenntartás, és ha igen, mely vagyontárgyak vonatkozásában, valamint, hogy kér-e beszámítást, és amennyiben igen, meg kell jelölnie a fizetésektelenségi eljárásmegindításakor fennálló kölcsönös követelések összegét. A hitelezőnek meg kell adnia az e-mail-címét és bankszámla-adatait.

A követeléseket a következő címen található formanyomtatványon kell benyújtani: www.justiz.gv.at. Ha a hitelező e formanyomtatvány használatára nélkül nyújt be követelést, a követelésnek tartalmaznia kell a formanyomtatványban felsorolt információkat.

Ez az uniós fizetésektelenségi rendelet a külföldi hitelezők által benyújtott követelésekre alkalmazandó. Formanyomtatvány a végrehajtási rendeletben található; Ha a hitelező e formanyomtatvány használatára nélkül nyújtja be követelést, annak tartalmaznia kell a fizetésektelenségi rendeletben felsorolt információkat.

A fizetésektelenségi eljárásban érintett követeléseket az erre rendelkezésre álló határidőben kell bejelenteni, amely határidőt a fizetésektelenségi eljárás megindításáról szóló hirdetmény jelöli meg. Amennyiben a hitelező késve jelenti be követelését, előfordulhat, hogy meg kell fizetnie a követelések ellenőrzése céljából tartott külön tárgyalás költségeit. A végső elszámolás ellenőrzése céljából tartott tárgyalást megelőző 14 napon belül bejelentett követelések figyelembe vételére nem kerül sor (az IO 107. §-a (1) bekezdésének utolsó mondata).

Amennyiben a felszámoló elfogadja és egyik fizetésektelenségi hitelező sem vitatja a bejelentett követelést, a követelés elfogadottnak tekintendő. Ez különösen azt jelenti, hogy a felosztás során figyelembe kell venni a fizetésektelenségi hitelezőt.

Amennyiben a felszámoló vagy bármelyik fizetésektelenségi hitelező vitatja a bejelentett követelést, a követelés polgári bírósági eljárásban igazolható. Ilyen esetben a polgári eljárás eredményétől függ, hogy a követelést elfogadottnak kell-e tekinteni a fizetésektelenségi eljárásban.

13 Mik a vagyon értékesítéséből származó bevétel elosztásának szabályai? Miként rangsorolják a követeléseket és a hitelezők jogait?

A bevételek felosztását az IO 128–138. §-a szabályozza.

A csődvagyonnal szemben felmerült adósságokra vonatkozó követeléseket elsőbbséggel kell kielégíteni, amelyet a fizetésektelenségi eljárásban érintett követelések követnek.

A csődvagyonnal szemben felmerült adósságokra vonatkozó követeléssel rendelkező hitelezőket az eljárás állására tekintet nélkül, a követelés elfogadásakor és esedékessé válásakor azonnal ki kell elégíteni. Amennyiben a csődvagyonnal szemben felmerült adósságokra vonatkozó követelések teljes körűen nem elégíthetők ki a rendelkezésre álló forrásokból, azokat a következő rangsornak megfelelően kell kiegyenlíteni (az IO 47. §-a):

a felszámoló által előlegezett készpénzes kiadások;

az eljárás egyéb költségei;

valamely harmadik fél által előlegezett költség, amennyiben az az eljárás költségeinek fedezéséhez volt szükséges;

munkavállalói követelések, amennyiben azok nem a munkabérek fizetésektelenség esetén történő biztosításáról szóló törvény (*Insolvenz-Entgeltssicherungsgesetz*) alapján biztosított követelések;

a munkaviszony megszüntetéséből eredő munkavállalói követelések, amennyiben azok nem a munkabérek fizetésektelenség esetén történő biztosításáról szóló törvény alapján biztosított követelések;

A csődvagyonnal szemben felmerült adósságokra vonatkozó egyéb követelések.

Az e követelések teljes körű kielégítését követően fennmaradó összeget a **fizetésektelenségi hitelezők** között kell felosztani. A fizetésektelenségi hitelezők kielégítése kizárólag a követelések ellenőrzése céljából tartott általános tárgyalást követően kezdődhet meg. Főszabály szerint a hitelezői választmánnyal történt egyeztetést követően, a felosztási terv fizetésektelenségi ügyben eljáró bíróság általi jóváhagyása alapján kell a felszámolóknak felosztani a vagyont.

A **biztosítékkal rendelkező hitelezők** elsőbbséget élveznek a fizetésektelenségi hitelezőkkel és a csődvagyonnal szemben felmerült adósságokra vonatkozó követeléssel rendelkező hitelezőkkel szemben, amennyiben követéseiket fedezi a biztosítékként szolgáló vagyontárgy (például fedezet). Az értékesítés bevételeiből származó bármely többlet a fizetésektelenségi eljárás alá vont közös vagyon részét képezi (az IO 48. §-ának (1) és (2) bekezdése).

14 Mik a fizetésektelenségi eljárás – különösen egyezség által történő – befejezésének feltételei és joghatásai?

Szerkezetátalakítási terv

A szerkezetátalakítási terv (*Sanierungsplan*) a fizetésektelenségi eljárás során az adós és a fizetésektelenségi hitelezők által a fizetésektelenségi eljárásban érintett követelések csökkentése és kifizetésének szüneteltetése tárgyában kötött megállapodás, amely az adósság rendezését szolgálja. A szerkezetátalakítási tervet a hitelezők többségének jóvá kell hagynia és a fizetésektelenségi ügyben eljáró bíróságnak meg kell erősítenie. Ha a fizetésektelenségi eljárásban a hitelezők többsége elfogadja és a fizetésektelenségi ügyben eljáró bíróság is megerősíti az adós által javasolt szerkezetátalakítási tervet, az adós szabadul azon kötelezettségei alól, amelyek meghaladják a szerkezetátalakítási tervben rögzítetteket.

Főszabály szerint az adós bármely fizetésektelenségi eljárásban érvényesíthet szerkezetátalakítási tervet, vagyis nem csak reorganizációs eljárás, hanem akár csődeljárás során is (a csődeljárás elsődlegesen nem a vagyon értékesítésére és megszüntetésre irányul; hanem a csődeljárásban is először meg kell vizsgálni a szerkezetátalakítási terv elfogadásának lehetőségét).

A szerkezetátalakítási tervben az adós olyan ajánlatot tesz a fizetésektelenségi hitelezők részére, hogy két éven belül megfizeti a fizetésektelenségi eljárásban érintett követelések legalább 20 %-át. Vállalkozási tevékenységet nem végző természetes személyek esetén a fizetési határidő akár öt év is lehet. A szerkezetátalakítási terv nem érinti az elkülönülő jogosultságokat vagy a külön egyezséget kötött hitelezőket. A csődvagyonnal szemben felmerült adósságokra vonatkozó követelésekkel rendelkező hitelezőket teljes mértékben ki kell elégíteni, és a fizetésektelenségi hitelezőknek főszabály szerint egyenlő bánásmódban kell részesülniük.

A fizetésektelenségi eljárás elnevezése reorganizációs eljárás, ha az eljárás megindításakor már rendelkezésre áll szerkezetátalakítási terv.

Adósságrendezési eljárás

A szerkezetátalakítási terv nem csak a vállalkozások és a jogi személyek, hanem a vállalkozási tevékenységet nem folytató természetes személyek számára is elérhető. Amennyiben az adósságrendezési eljárásban szerkezetátalakítási tervet fogadnak el, az adós vagyontárgyait értékesítik. További adóssághinyhítési lehetőségek a kifizetési terv (*Zahlungsplan*) és ennek hiányában a forráselvonó eljárás (*Abschöpfungsverfahren*). A kifizetési terv a szerkezetátalakítási terv speciális formája. A fő különbség a meghatározott minimális felosztási mérték hiányához kapcsolódik.

Ha a hitelezők nem hagyják jóvá a kifizetési tervet, a bíróság határozatot hoz az adós által a forráselvonó eljárás alkalmazása iránt benyújtott kérelemről, amely a fennmaradó adósságok elengedésével jár. Ebben az esetben szükségtelen a hitelezők jóváhagyása. Először a jövedelem levonható részét kell

beszámítani. Az adós öt évre köteles a hitelezők által kijelölt vagyonkezelőre engedményezni az ennek megfelelő (munkabérre vonatkozó) követeléseket. Az engedményezési okirat lejártát követően a bíróság lezárja a még folyamatban lévő forráselvonó eljárást, és ezzel egyidejűleg kinyilvánítja, hogy az adós mentesül a fizetésképtelenségi hitelezőkkel szemben még fennálló tartozásai alól (a fennmaradó tartozások elengedése, *Restschuldbefreiung*).

A fizetésképtelenségi eljárás megszüntetése

Amennyiben a fizetésképtelenségi ügyben eljáró bíróság megerősíti a szerkezetátalakítási tervet (vagy kifizetési tervet), a fizetésképtelenségi eljárás a terv bírósági megerősítését tartalmazó határozat jogerőre emelkedésével megszűnik. A fizetésképtelenségi eljárás akkor is automatikusan lezárul, ha jogerősen megkezdődött a forráselvonó eljárás.

Szerkezetátalakítási vagy kifizetési terv elfogadása hiányában a fizetésképtelenségi eljárást a fizetésképtelenségi ügyben eljáró bíróság megszünteti, amint bizonyították áll rendelkezésére a végleges vagyonfelosztás befejeződéséről.

A fizetésképtelenségi eljárást akkor is meg kell szüntetni, ha azt az eljárás megindítását követően felmerülő követeléssel rendelkező összes hitelező jóváhagyja vagy ha a fizetésképtelenségi eljárás során bebizonyosodik, hogy a vagyon nem elegendő a fizetésképtelenségi eljárás költségeinek fedezésére. A fizetésképtelenségi eljárás megszüntetéséről szóló határozatot a fizetésképtelenségi eljárások adatbázisában (*Insolvenzdatei*) teszik közzé.

A fizetésképtelenségi eljárások jogerős lezárásának eredményeként az adós visszaserzi a vagyona feletti teljes rendelkezési jogát (kivéve, ha forráselvonó eljárás indult); a felszámoló megbízatása lejár. Ezenfelül az adós ismételen korlátozás nélkül pert indíthat és perelhető. A folyamatban levő eljárásokban a törvény erejénél fogva az adós lép a fizetésképtelenségi eljárás tárgyát képező vagyon helyébe. Egyes ágazatokban az adós csak adminisztratív jellegű (például a kereskedelmi tevékenységről szóló törvény [*Gewerbeordnung*] szerinti), vagy szakmai jellegű (például az ügyvédekről szóló törvény [*Rechtsanwaltsordnung*] szerinti) korlátozások mellett folytathatja a vállalkozást. Büntetőjogi szankciót vonhat maga után különösen a hitelezők szándékos megkárosítása.

15 Melyek a hitelezőket a fizetésképtelenségi eljárás befejezése után megillető jogok?

Amennyiben a fizetésképtelenségi eljárás nem (szerkezetátalakítási tervből, kifizetési tervből vagy a forráselvonó eljárást követően a fennmaradó tartozások elengedéséből következő) tartozáselengedéssel ér véget, a fizetésképtelenségi hitelezők a fizetésképtelenségi eljárás jogerős befejezését követően **szabadon támaszthatnak további követelést**, azaz a fizetésképtelenségi eljárásban nem teljesített fennmaradó követeléseiket érvényesíthetik a korábbi fizetésképtelen adóssal szemben előterjesztett keresettel vagy ellene indított végrehajtási eljárással.

Ezzel szemben a fizetésképtelenségi eljárások azon változatai, amelyekben a fennmaradó tartozások elengedésére kerül sor, azzal a következménnyel járnak, hogy a felosztási mértéket meghaladó fennmaradó követelés csak obligacionis imperfecta, azaz felelősséggel nem párosuló tartozás (*Naturalobligation*), amely teljesíthető, de nem hajtható végre.

16 Ki viseli a fizetésképtelenségi eljárás során felmerült költségeket és kiadásokat?

A fizetésképtelenségi eljárás költségei a fizetésképtelenségi eljárás alá vont vagyont terhelik.

Amennyiben a vagyon nem fedezi a költségeket, a fizetésképtelenségi eljárást ennek ellenére meg kell indítani, ha a kérelmet előterjesztő hitelező megelőlegezi az eljárás költségeit. A hitelezőnek e kifizetés megtérítésére irányuló követelése elsőbbséget élvez a csődvagyonnal szemben felmerülő adósságokra vonatkozó egyéb követelésekkel szemben (az IO 46. §-ának 1. pontja).

17 Mik a hitelezők összességének hátrányt okozó jogügyletek semmisségére, megtámadhatóságára és végrehajthatatlanságára vonatkozó szabályok?

Az adós fizetésképtelenségi eljárás megindítása előtti jogcselekményei

A fizetésképtelenségi eljárás megindítása előtti bizonyos, a hitelezők érdekeit sértő jogcselekmények megtámadhatók (az IO 27. és azt követő §-a). Az adós vagyonát érintő tévőleges jogcselekmények és mulasztások is megtámadhatók. A sikeres megtámadás előfeltétele, hogy a megtámadott ügylet joghatása **sértse** a fizetésképtelenségi hitelezők érdekeit. Erről van szó akkor, ha például a vagyon csökkentése vagy a kötelezettségek növelése révén a jogcselekmény meghiúsította a többi hitelező számára a kielégítést. A sikeres megtámadás további feltétele, hogy a megtámadás eredményeként **javuljanak** a hitelezők követeléseinek **kielégítésével kapcsolatos kilátások**. Ezen általános feltételek mellett teljesülnie kell a jogcselekmény megtámadására okot adó, alábbiakkal jellemezhető helyzetek valamelyikének:

Megtámadhatóság a hitelezőknek szándékosan okozott hátrány miatt (az IO 28. §-ának 1–3. pontja)

Ha az adós azzal a szándékkal járt el, hogy hátrányos helyzetbe hozza a hitelezőket, és erről a harmadik fél tudott, a megtámadhatóság joga a fizetésképtelenségi eljárás megindítását megelőző tíz év vonatkozásában áll fenn (az IO 28. §-ának 1. pontja). Amennyiben a harmadik személy pusztán gondatlanságból nem tudott a hitelezőknek való hátrány okozása szándékáról, a megtámadás joga a fizetésképtelenségi eljárás megkezdését megelőző két éves időszakra korlátozódik.

Megtámadhatóság a vagyon csalárd módon történő elidegenítése miatt (az IO 28. §-ának 4. pontja)

A fizetésképtelenségi eljárás megindítását megelőző évben megkötött vételi, csere- és szállítási szerződések megtámadhatók, amennyiben a hitelezők sérelmére a vagyon csalárd módon történő elidegenítését eredményezték, és a másik fél erről tudott vagy tudnia kellett.

Megtámadhatóság ingyenes elidegenítés miatt (az IO 29. §-a)

Az adós által a fizetésképtelenségi eljárás megindítása előtti két évben vállalt ingyenes elidegenítések megtámadhatók.

Megtámadhatóság előnyben részesítés miatt (az IO 30. §-a)

Ez a körülmény bizonyos olyan jogcselekmények megtámadására ad lehetőséget, amelyek révén az egyik hitelező a többi hitelezőhöz képest kedvezményes bánásmódról egyezett meg az adóssal. A megtámadhatóság feltétele, hogy erre a fizetésképtelenségi eljárás megindítását megelőző évben kerüljön sor. Mindazonáltal ennek feltétele, hogy a fizetésképtelenségi eljárás megindítását megelőző 60 napon belül már fennáll a fizetésképtelenség vagy a túlzott eladósodottság, vagy már kezdeményezték a fizetésképtelenségi eljárás megindítását vagy már sor került az aktusra. Ha a hitelező a vonatkozó jogviszony feltételei szerint nem volt jogosult a kielégítés vagy a biztosíték követelésére, vagy nem az adott formában, vagy időpontban (*inkongruente Deckung*), akkor nem állnak fenn további, a szándékra vagy a tudomásra vonatkozó feltételek. Ha a másik fél valóban jogosult volt arra, hogy a kielégítést vagy a biztosítékot az adott formában, vagy időpontban követelje (*kongruente Deckung*), a cselekmény az IO 30. §-a alapján is megtámadható. Ebben az esetben feltétel, hogy az adós szándéka a preferenciális elbánásra irányult, és hogy a másik fél tudott vagy tudnia kellett volna a szándékáról.

Megtámadhatóság a fizetésképtelen helyzet ismerete miatt (az IO 31. §-a)

Ez a körülmény bizonyos olyan jogcselekményekre vonatkozik, amelyekre a fizetésképtelenségi eljárás megindítását megelőző hat hónapon belül és a fizetésképtelenség (túlzott eladósodottság) bekövetkezését követően került sor, amennyiben a másik fél tudomással bírt vagy legalább tudomással kellett rendelkeznie a fizetésképtelenségről, a túlzott eladósodottságról vagy az eljárás megindítására irányuló kérelemről. További előfeltétel, hogy a hitelező a jogcselekménnyel tegyen szert a szóban forgó biztosítékra vagy kielégítésre, vagy hogy a jogügylet közvetlenül sérelmet okozzon.

Megtámadásra kizárólag a felszámoló jogosult. Ezt megelőzően a felszámolóknak be kell szereznie a hitelezői választmány nyilatkozatát (az IO 114. §-ának (1) bekezdése). A megtámadásra megtámadási kereset (*Klage*), kifogás (*Einrede*) (az IO 43. §-ának (1) bekezdése), az értékesítésre irányuló végrehajtási eljárásban tiltakozás (*Widerspruch*) előterjesztésével vagy a megtámadott fél fizetésképtelenségi eljárásában történő bejelentéssel kerülhet sor. A

megtámadási keresetet a fizetésképtelenségi eljárás megindítását követő egy éven belül kell előterjeszteni, ellenkező esetben az erre való jogosultság megszűnik. Ez a határidő meghosszabbítható, ha a felszámoló és a kifogás ellenzője egyetért, de csak egyszer és legfeljebb három hónappal (az IO 43. §-ának (2) bekezdése).

Az adós fizetésképtelenségi eljárás megindítását követő jogcselekményei

Amennyiben az adós nem jogosult öngazgatásra, úgy az adós által a fizetésképtelenségi eljárás megindítását követően tett és a fizetésképtelenségi eljárás alá vont vagyont érintő jogcselekmények főszabály szerint a továbbiakban nem érvényesek a fizetésképtelenségi hitelezőkkel szemben (az IO 3. §-ának (1) bekezdése). Ebben az esetben **kikényszeríthetlenségről** van szó. Az adós a fizetésképtelenségi eljárás megindítását követően is vállalhat szerződésben kötelezettséget, azonban az e kötelezettségvállalásból eredő követeléseket a fizetésképtelenségi eljárás lezárását megelőzően nem lehet érvényesíteni a fizetésképtelenségi hitelezők sérelmére. A felszámoló ugyanakkor az ilyen ügyleteket utólagos jóváhagyással hatályossá teheti.

Utolsó frissítés: 11/03/2021

Ennek a lapnak a különböző nyelvi változatait az Európai Igazságügyi Hálózat tagállami kapcsolattartói tartják fenn. Az Európai Bizottság szolgálata készíti el a fordításokat a többi nyelvre. Előfordulhat, hogy az eredeti dokumentumon az illetékes tagállami hatóság által végzett változtatásokat a fordítások még nem tükrözik. Sem az Európai Igazságügyi Hálózat, sem a Bizottság nem vállal semmilyen felelősséget, illetve kötelezettséget az e dokumentumban közzétett vagy hivatkozott információk és adatok tekintetében. Az ezen oldalért felelős tagállam szerzői jogi szabályait a Jogi nyilatkozatban tekintheti meg.